

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitos
OSAVUOSIKATSAUS 1.1. – 30.6.2019

HKLjk 22.8.2019

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Helsingin kaupunkistrategia 2017-2021 hyväksyttiin 27.9.2017 kaupunginvaltuustossa. Joukkoliikenteen pitkän aikajänteen kehittämisen kannalta olennaisia ovat mm. tavoitteet kestävä liikunnan edistämiseksi sekä linjaukset Vihdintien ja Tuusulanväylän kaupunkibulevardien ja Malmin raitiotien suunnittelusta. HKL:n valintoja suuntaa myös Helsingin kaupungin tavoite edistyksellisyydestä digitalisaation hyödyntämisessä.

Helsingin kaupunkistrategian lisäksi HKL:n tavoiteohjelma vuosille 2016 – 2024 luo perustaa HKL:n toiminnan kehittämiseksi. Tavoiteohjelmassa määritellään HKL:n strategiset tavoitteet ja niitä toteuttavat toimenpidekokonaisuudet eli kehitysohjelmat. Vuoden 2019 ensimmäisellä neljänneksellä HKL:n toimintaa on kehitetty henkilöstöohjelman, turvallisuuden kehittämisohjelman, operatiivisen tehokkuuden kehitysohjelman ja omaisuuden hallinnan kehitysohjelman avulla.

Vuoden 2019 toiminnassa keskeinen tavoite on henkilöstön hyvinvoinnin parantaminen. Henkilöstöohjelmassa tätä tavoitetta toteutetaan neljällä toimenpidealueella, jotka ovat arjen työn sujuvuus, työ ja ergonomia, työkykyriskin minimointi sekä syrjinnän nollatoleranssi. HKL on myös alkuvuonna 2019 käynnistänyt reilun vuoden mittaisen Samalla radalla –hankkeen, jonka tavoitteina ovat työhyvinvoinnin parantaminen ja organisaatiokulttuurin kehittäminen. Hankkeeseen sisältyy poikkeuksellisen laaja (9 pv/hlö) esimiesvalmennus kaikille HKL:n esimiehille.

Turvallisuuden kehitysohjelman kautta HKL parantaa toimintamallejaan liikenteessä, varikoilla, työmailla, kalustossa ja infrastruktuurissa. Työturvallisuuteen liittyen uudet työvaatteet kunnossapitoon hankittiin ja LEAN –koulutukset järjestettiin kaikissa kaluston kunnossapidon tiimeissä. Turvallisuus kuuluu kaikille –kiertue useissa HKL:n toimipisteissä toteutui ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Riskien hallinnassa käytettävän RamRisk –ohjelmiston käyttöönotto ja riskien käsittely on jatkunut koko HKL:n tasolla.

Turvallisuustyön perusteita määrittää sääntely kaupunkiraideliikennelaissa, liikennepalvelulaissa ja raideliikennelaissa. Viranomaissääntelyn lähtökohtana on itsevalvonta, joka perustuu HKL:n turvallisuusjohtamisjärjestelmään. Turvallisuusjohtamisjärjestelmänsä HKL ylläpitää ja kehittää jatkuvasti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) auditoi säännöllisesti HKL:n toimintaa ja seuraava auditointi on syyskuussa 2019. Edellisessä auditoinnissa todettujen poikkeamien osalta HKL:llä toimitti tiedot korjaavista toimenpiteistä Traficomille toukokuussa 2019.

Operatiivisen tehokkuuden kehitysohjelmalla tavoitellaan HKL:n liikenteen hoidon ja sitä tukevien toimintojen tehostamista. Tehostamistarve vaihtelee merkittävästi toiminnoittain. Vuoden 2016 tasoon verrattuna

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

HKL on jo vuositasolla tehostanut toimintaansa 7,6 milj. eurolla ja lisäksi kustannustehokkuutta parantavia toimia on toteutuksessa parhaillaan 3 milj. euron mittaluokassa.

Omaisuuksien hallinnan kehitysohjelma liittyy HKL:n rooliin Helsingin joukkoliikenteen infrastruktuurin sekä metro- ja raitioliikenteen kaluston omistajana, kehittäjänä ja ylläpitäjänä. Olemassa oleva omaisuus on mittava ja HKL:n tekemät korvaus-, ylläpito- ja uudisinvestoinnit pääsääntöisesti 100-200 milj. euroa vuodessa. Vastuu investointien toteuttamisesta tarkoituksenmukaisella ja tehokkaalla tavalla on suuri. Omaisuuksien hallinnan kehitysohjelmalla HKL etsii keinoja mm. nykyisen omaisuuden ylläpidon laadun ja kustannustehokkuuden tarkoituksenmukaiseen hallintaan, joukkoliikenneinfrastruktuurin mahdollistaman tuotannon kasvattamiseen luomalla mahdollisuuksia eri palveluiden kehittämiseen yhteistyössä elinkeinoelämän kanssa sekä uusinvestointien aiempaa korkeatasoisempaan kustannusohjaukseen ja laadunhallintaan.

HKL:n johtokunta jätti kokouksessaan 13.9.2018 HSL:lle tarjoutumisen Raide-Jokerin ja kantakaupungin raitioliikenteen liikennöinnistä. Tarjoutumisessa HKL alentaa raitioliikenteen operoinnin hintaa 11 %:lla nykytasosta. Tarjoutumisen kustannustasoa arvioitaessa on syytä ottaa huomioon HKL:n menneiden vuosikymmenten vahva panostus kustannustehokkuuteen, sillä 1990-luvun puolivälin kustannustasoon verrattuna raitioliikenteen tuotanto on jo nykyisin 15 % edullisempaa. Vertailukohtana bussiliikenteen kustannustaso on samassa ajassa kilpailutuksen myötä alentunut noin 10 %. HSL:n hallitus käsitteli HKL:n tarjoutumista alkukesän kokouksissaan ja jatkaa käsittelyä elo-syyskuussa. HKL:n tulevaisuuden kannalta ratkaisevaa on, minkä päätöksen HSL tekee liikennöinnin järjestämistavasta.

Kansliapäällikön asettama HKL:n hallintomuotoselvitystyö kaupunginkanslian ja HKL:n yhteistyössä käynnistyi tammikuussa ja työ valmistui kesäkuussa. Työ päättyi esittämään HKL:n yhtiöittämistä yhtenä kokonaisuutena. Kokonaisvaltaisena infrasta, kalustosta ja liikenteestä vastaavana yhtiönä HKL voi tuottaa yhteiskunnalle mahdollisimman suuren arvon mm. eri toimintojen välisiä synergioita hyödyntäen. Yhtiömuodossa HKL pystyisi myös palvelemaan kaupunkiraideliikenteen seudullistumisen tarpeita paremmin. Metro ulottuu jo Espooseen, Raide-Jokeri tuo Espooseen ratikan ja Vantaalla on vahva käsitys raitiolinjan toteuttamisesta Vantaalle 2020-luvulla. Mahdollisen yhtiöittämisen käsittely poliittisissa elimissä tapahtunee syksyn 2019 aikana.

HKL on yhteistyössä Länsimetro Oy:n kanssa kehittänyt toimintamalleja länsimetron infran hallinnan hoitamiseksi niin yhteiskunnan kuin infran omistajan kannalta mahdollisimman hyvin palvelevasti. HKL hoitaa länsimetron infrastruktuurin kunnossapitoa ja huoltoa Länsimetro Oy:n kanssa tehdyn yhteistyösopimuksen perusteella. Lähtökohtana yhteistyössä on, että kantametron ja länsimetron infra muodostavat yhden

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

pääkaupunkiseudun metrojärjestelmäkokonaisuuden, jota kunnossapidetään ja huolletaan yhtenä kokonaisuutena. Länsimetro Oy toteuttaa omistajavalvontaansa mm. auditoimalla HKL:lle kuuluvia tehtäviä. HKL ja Länsimetro Oy ovat saavuttaneet neuvottelutuloksen länsimetron hallintaa ja ylläpitoa koskevan yhteistyösopimuksen päivittämisestä.

Raide-Jokerin infrahankkeen allianssi sai valmiiksi kehitysvaiheen ja tavoitehinta infrahankkeen osalta on 386 milj. euroa ja varikon osalta 69 milj. euroa. Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi Raide-Jokerin korotetun hankesuunnitelman enimmäishinnan ja varikon hankesuunnitelman kokouksessaan 13.3.2019. Espoon kaupunginvaltuusto hyväksyi osaltaan vastaavat asiat kokouksessaan 29.4.2019. Raide-Jokerin raitiotiehanke aloitettiin touko-kesäkuussa 2019 sekä Helsingin että Espoon alueella useasta eri kohteesta. Rakennustyöt tulevat vaikuttamaan merkittävästi liikennejärjestelyihin tulevien vuosien aikana.

Raide-Jokerin varikon rakentamisen valmistelu alkoi samanaikaisesti nykyisen bussivarikon korvaavan varikon rakentamisella. Roihupellon metrovarikon viereen tulevan bussivarikon valmistuttua vuoden 2020 alkupuolella, käynnistyvät varsinaiset raitiovaunuvarikon rakennustyöt.

Raide-Jokerin kalustoprojektin ensimmäisen vaunun korityöt valmistuivat kesäkuussa 2019. Vaunun varustelun jälkeen se siirretään koeajaja varten Helsingin rataverkolle huhtikuussa 2020. Loppujen 28 vaunun sarjatuotanto pyritään ajoittamaan siten, että vaunut valmistuvat yhdessä infrahankkeen valmistumisen kanssa.

Kruunusillat –hankkeen allianssihanke käynnistyi toukokuussa 2019. Kruunusillat –hanke on jaettu kokonaisurakkaan, joka käsittää kahden suurimman sillan toteuttamisen sekä allianssiurakkaan, johon kuuluu muu hankkeen toteutus, mm. raitiotieradan rakentaminen. Allianssitoittajan valinta on tarkoitus tehdä marraskuussa 2019.

Kalasadaman raitiotiehanke päätettiin myös toteuttaa allianssimallilla. HKL:n johtokunta teki päätöksen huhtikuussa ja toteuttavan allianssin kilpailuttaminen käynnistyy syyskuussa 2019.

Ruskeasuon raitiovaunuvarikon hankesuunnittelu käynnistyi tammi-kuussa 2019. Hankepäätös on tarkoitus esitellä alkusyksystä 2019 HKL:n johtokunnalle ja Helsingin kaupunginhallituksen konsernijaostolle. Ruskeasuon varikon toteuttamisen jälkeen arviolta vuonna 2022 käynnistyy Koskelan raitiovarikon perusteellinen uudistaminen.

Artic-raitiovaunujen toisen option mukaisen 10 vaunun toimitus käynnistyi loppukeväästä 2019 ja viimeiset vaunut toimitetaan lokakuussa 2019. Tämän jälkeen Artic on toimitettu Helsinkiin 70 kpl ja Artic on HKL:n historian suurin vaunusarja. Lisäksi Saksan Schöneichessa on käytössä 3 täysin vastaavaa raitiovaunua. Artic-vaunuihin on alkuvuo-

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

den aikana toteutettu useita kuljettajan työtä helpottavia uudistuksia, kuten uudet istuimet sekä lämmitettävät, huurustumattomat peilikamerat. Myös vanhoihin nivelvaunuihin on tehty muutoksia kuljettaja ergonomian parantamiseksi, mm. parantamalla ohjaamon ilmastointia uudella ilmastointilaitteella.

HKL:n johtokunta hyväksyi viiden uuden M300 junan hankesuunnitelman Kivenlahden metrolinnettä varten. HKL on käynyt alkuvuodesta alustavia neuvotteluja CAF:in kanssa viiden M300-junan option käyttämisestä. Junat toimitettaisiin vuosina 2021-2022. Myös M300-juniin on päätetty tehdä kuljettajien ergonomiaa kehittäviä toimenpiteitä.

M100- ja M200-metrojunien peruskorjausprojekti eteni toimittajan valinnalla. VR Kunnossapito valittiin junien kunnostajaksi. Ensimmäinen M100-juna annetaan toimittajalle peruskorjattavaksi kesällä 2019.

HKL käynnisti yhdessä HSL:n, Länsimetro Oy:n ja Espoon kaupungin kanssa metron kapasiteetin lisäämistä koskevan esiselvityksen. Tarkoituksena on muodostaa näkemys tarkoituksenmukaisista toimenpiteistä, joilla varmistetaan metrojärjestelmän kapasiteetti pitkälle tulevaisuuteen. Toimenpide-ehdotukset vaiheineen käsittävän raportin on tarkoitus valmistua alkusyksystä 2019.

HKL:n johtokunta päätti kilpailutuksen pohjalta 21.2.2019 järjestyksenvalvonnan tilaamisesta Palmia Oy:ltä ja vartiointin tilaamisesta Avarn Security Oy:ltä sopimuskaudeksi 1.11.2019-31.10.2023.

Metron automatisointia koskevien sopimusten purkuasian käsittely on jatkunut Helsingin käräjäoikeudessa suullisilla käsittelyillä kesäkuun 2019 loppuun. Käräjäoikeuden ratkaisua odotetaan viimeistään alkuvuodesta 2020.

Kaupunkipyöräpalvelu laajeni alkuvuonna 2019 käytännössä lähes koko Kehä I:n sisäpuoliselle alueelle. Helsingin alueella on 2380 kaupunkipyörää ja 238 pyöräasemaa. Alkuvuonna valmistui myös kansainvälinen vertailututkimus kaupunkipyörästä, joka osoitti Helsingin kaupunkipyöräpalvelun olevan käyttöasteeltaan aivan maailman terävintä kärkeä.

Pitkäaikaisen hallintojohtaja Yrjö Judströmin jäädessä eläkettä edeltävälle vuosilomalle HKL:n johtokunta päätti HKL:n tukipalveluiden uudistamisesta niin, että tukipalveluyksiköt ovat Talous- ja toiminnanohjausyksikkö sekä Henkilöstö ja liiketoiminnan tuki –yksikkö. Avoimeksi asetettuun Henkilöstö ja liiketoiminnan tuki –yksikön johtajan tehtävään HKL:n johtokunta valitsi kokouksessaan 25.6.2019 Petri Lumijärven.

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

MATKUSTAJA- JA LIIKENNESUORITTEET

Matkustajasuoritteet

HKL:n tuottamassa raitio-, metro- ja lauttaliikenteessä tehtiin yhteensä 75,3 milj. matkaa tammi-kesäkuussa. Raitioliikenteessä matkoja tehtiin 7,1 % edellisvuotta vähemmän ja metroliikenteessä 3,5 % enemmän. Raitioliikenteessä matkustajamäärää laskee Hämeentien muutokset. Suomenlinnan lauttaliikenteessä matkustajamäärä oli viime vuoden tasolla.

Paikkakilometrit, jotka kuvaavat matkojen tarjontaa, lisääntyivät edellisvuodesta raitioliikenteessä 9,3 % ja metroliikenteessä 0,5 %.

Seuraavissa taulukoissa on yhteenveto liikennesuoritteiden kehityksestä:

Matkustajamäärä, milj. nousua	TP2018	30.6.2018	30.6.2019	Ero-%
Raitioliikenne	61,5	30,8	28,6	-7,1%
Metroliikenne	88,4	44,2	45,7	3,5%
Lauttaliikenne	2,2	1,0	1,0	-0,2%
Yhteensä	152,1	75,9	75,3	-0,8%

Paikkakilometrit, milj. km	TP2018	30.6.2018	30.6.2019	Ero-%
Raitioliikenne	736,1	357,5	390,8	9,3 %
Metroliikenne	3 456,9	1 718,6	1 727,7	0,5 %
Yhteensä	4 193,0	2 076,1	2 118,5	2,0 %

Liikennesuoritteet

Raitio- ja metroliikenteessä liikennesuoritteet ovat nousseet hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Vanhoilla korkealattiaisilla nivelvaunuilla ei ajettu enää linjakilometrejä.

Seuraavissa taulukoissa on yhteenveto liikennesuoritteiden kehityksestä:

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

Raitioliikenteen liikennesuoritteet	TP2018	30.6.2018	30.6.2019	Ero-%
Linjakilometrit	5 936 852	2 931 335	3 032 454	3,4 %
- Nivelvaunut	236	236	0	-100,0 %
- Osamatalalattiavaunut	3 008 237	1 128 644	1 164 315	3,2 %
- Matalalattiavaunut	2 928 379	1 802 455	1 868 138	3,6 %
Linjatunnit	499 447	228 665	254 823	11,4 %
Vuoropäivät	30 946	15 046	15 784	4,9 %

Metroliikenteen liikennesuoritteet	TP2018	30.6.2018	30.6.2019	Ero-%
Junalinjakilometrit	6 001 541	2 983 707	2 999 532	0,5 %
Linjatunnit	160 230	79 613	80 397	1,0 %
Vuoropäivät	10 859	5 483	5 496	0,2 %

SITOVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

HKL:n sitovat tavoitteet ja niiden toteuma 2. vuosineljänneksellä ja koko vuoden ennuste ovat:

	Tavoite 2019	2. vuosineljännes	Ennuste 2019	
Tilikauden tulos vähintään nolla [M€]	0		1,2	
Toiminnan kokonaiskustannukset per paikka-km laskevat (positiivinen tuottavuuskehitys) [€/paikka-km]	0,053		0,055	
Asiakastytyväisyys vähintään vuoden 2016 tasolla (liikennöitsijäarvosana)				
Raitioliikenne	4,03	4,02	4,02	
Metroliikenne	4,19	3,94	3,94	
Liikennöinnin luotettavuus säilyy vuoden 2016 tasolla				
Raitioliikenne [%]	99,84	99,75	99,80	
Metroliikenne [%]	99,84	99,81	99,84	
Matkustajien kokema järjestys ja turvallisuus paranevat vuoden 2016 tasosta				
Raitioliikenne	4,22	4,19	4,19	
Metroliikenne	4,18	4,09	4,09	

Liikennelaitoksen ennustetaan saavuttavan vuonna 2019 sitovista tavoitteista kaksi (2) kahdeksasta (8). Laitoksen sitovista tavoitteista taloudellisen tuloksen sekä metroliikenteen liikennöinnin luotettavuuden ennakoitaan toteutuvan tavoitteen mukaisesti.

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

Toiminnan kokonaiskustannusten ei ennusteta saavuttavan tavoitetta. HKL:n menot kasvavat enemmän kuin suoritteena käytettävä paikkakilometrien määrä.

Asiakastyytyväisyyden osalta (liikennöitsijäarvosana) kevään tutkimustuloksissa nähdään lievää nousua vuoden 2018 arvosanaan verrattuna. Erityisesti metroliikenteeseen kohdistunut aiempi epäedullinen ja negatiivinen uutisointi on laantunut. Metroliikenteen asiakastyytyväisyyden ennustetaan palautuvan aiemmalle hyvälle tasolle asiakkaiden luottamuksen palautuessa, mutta liikennöitsijäarvosanan ennustetaan silti jäävän tavoitteesta. Raitioliikenteen arvosanoissa suurin nousu näkyy kuljettajien palvelukyvyssä ja ajotavassa. Aikataulussa pysymisen tunne sekä kokemus opasteiden toimivuudesta sen sijaan on heikentynyt. Syyksi arvioidaan Hämeentien muutostyön aiheuttamat poikkeusjärjestelyt ja HSL:n yöhykelippu-uudistus. Kokonaisuudessaan myös raitioliikenteen liikennöitsijäarvosanan ennustetaan jäävän tavoitteesta.

Raitioliikenteen luotettavuuden ennustetaan jäävän tavoitteesta. Syksyllä 2018 alkanut lievä kuljettajapula vaikutti luotettavuuteen alkuvuodesta 2019. Kuljettajaresurssit ovat nyt tasapainossa ja uutta kalustoa on saatu linjalle odotetusti. Loppuvuoden ennustetaan sujuvan normaalilla suoritustasolla.

Matkustajien kokeman järjestyksen ja turvallisuuden tunteen arvosana on noussut molemmissa liikennöintimuodoissa. Järjestyksenpidon näkökulmasta huomattavia häiriöitä tai muutosta toiminnassa ei ole ollut, mutta arvosanojen ennustetaan silti jäävän tavoitteesta.

HENKILÖSTÖ

HKL:n henkilöstömäärä oli 1 272 henkilöä 30.6.2019 (30.6.2018: 1 262). Vuoden 2018 lopussa henkilöstömäärä oli 1 207. Keskimäärin tammi-kesäkuussa henkilöitä oli 1 234, kun vastaavalla kaudella vuonna 2018 henkilöitä oli keskimäärin 1 229.

Henkilöstökuluja on kertynyt tammi-kesäkuussa 30.464.897,95 euroa (2018: 29.831.292,66).

INVESTOINNIT

Kesäkuun loppuun mennessä investointimenoja on toteutunut 58,9 milj. eurolla. Suurimmat yksittäiset investoinnit ovat olleet Raide-Jokerin raitinfran suunnittelu ja rakentaminen 21,1 milj. euroa sekä Artico-raitiovaunujen maksut 14,6 milj. euroa. Helsingin metron asetinlaitteen menoja on kirjattu 4,8 milj. euroa alkuvuoden aikana.

Investointien nettoennuste on 151,0 milj. euroa, kun tulosbudjetin investoinnit ovat 172,6 milj. euroa.

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

Tilikauden suurin investointi on Raide-Jokerin infra 36,3 milj. euroa. Uusia Artic-raatiovaunujen maksuja on toteutuksessa 38,7 milj. euroa, josta tänä vuonna toimitettavien 10 raitiovaunun osuus on 19,7 milj. euroa. Muita suuria investointeja ovat mm. vanhojen M100-metrojunien peruskorjaus 7,9 milj. euroa ja metron kulunvalvonnan uusiminen 6,1 milj. euroa.

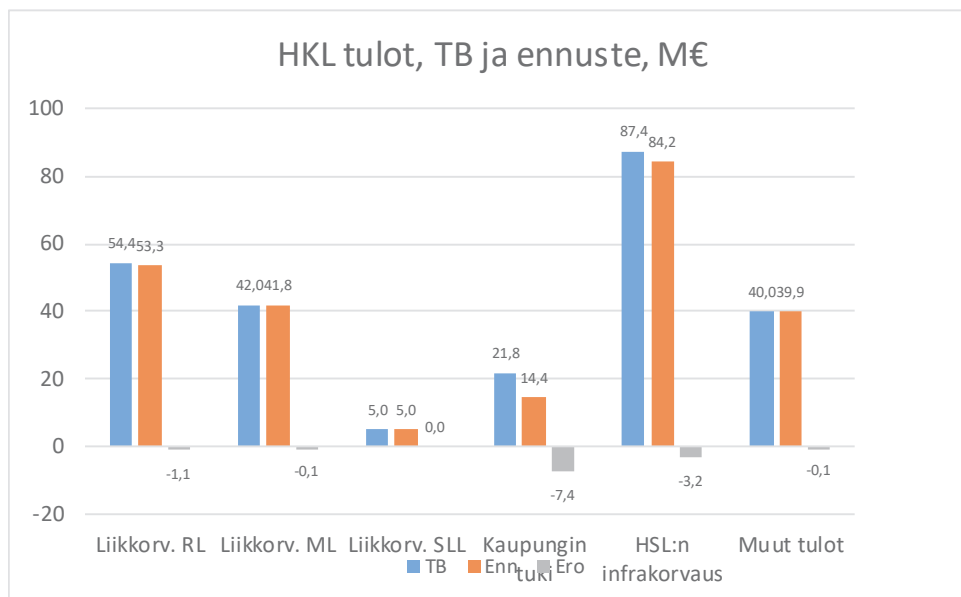
KÄYTTÖTALOUS

Koko vuoden ennusteen vertailu tulosbudjettiin

Koko vuoden liikevaihtoennuste on 212,4 milj. euroa eli 11,8 milj. euroa vähemmän kuin tulosbudjetissa. HKL:n saama kaupungin tuki on jäämässä budjetoidusta tasosta 7,4 milj. euroa. Syynä on Länsimetro Oy:n vastikkeet, joita korvataan kaupungin tuen kautta. Vastikkeet jäävät selvästi budjetoidusta tasosta; LM Oy hyvittää vuonna 2018 maksettujen vastikkeiden ylijäämää vuonna 2019 ja lisäksi hoito- ja rahoitusvastikkeet tulevat toteutumaan talousarviossa budjetoitua pienempinä.

HSL:ltä veloitettavia infrakorvauksia on toteutuksessa 3,2 milj. euroa budjetoitua vähemmän.

Seuraavassa kuvassa on HKL:n tulosbudjetin ja ennusteen tuloerät:

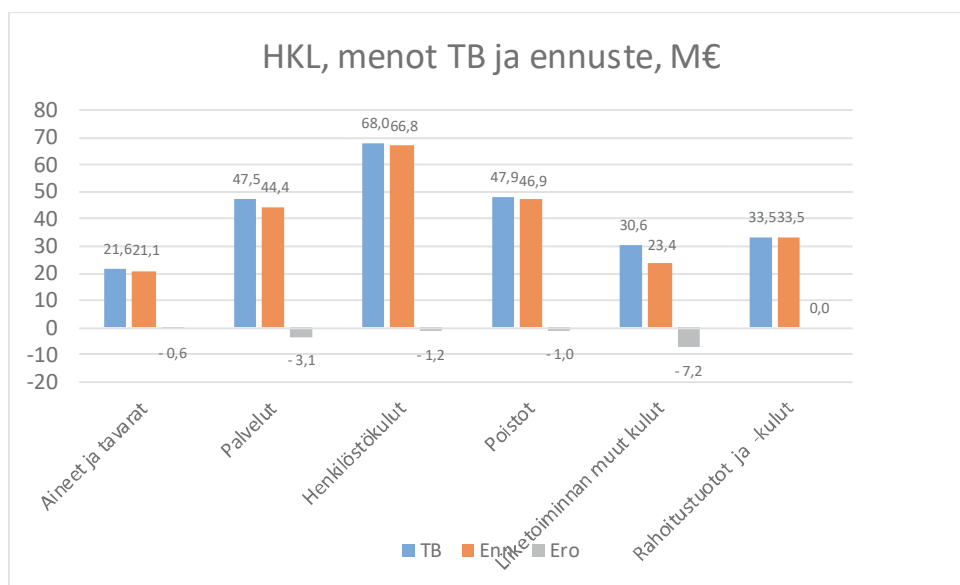

Menoissa palveluiden ostoja on toteutuksessa 44,4 milj. euroa eli 3,1 milj. euroa budjettia vähemmän. Ratojen profilointi on siirtymässä vuodelle 2020, joten vuoden 2019 aikana toteutuu profiloinnin kuluja 1,0 milj. euroa vähemmän kuin on budjetoitu. Myös asiantuntijapalveluita on toteutuksessa budjetoitua vähemmän.

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

Liiketoiminnan muut kulut ovat ennusteessa 23,4 milj. euroa eli 7,2 milj. euroa budjettia vähemmän. Länsimetro Oy:lle maksettavia yhtiövastikkeita tullaan maksamaan selvästi budjetissa ennakoitua vähemmän.

Seuraavassa kuvassa on HKL:n tulosbudjetin ja ennusteen menoerät:

HKL:n tilikauden tulosennuste on 1,2 (TB19: 0) milj. euroa.

RAHOITUS JA TUNNUSLUVUT

HKL:n lainat kaupungilta ovat 143,1 milj. euroa ja muut lainat 228,9 milj. euroa 30.6.2019. Muut lainat on nostettu Euroopan investointipankilta ja Pohjoismaiden investointipankilta. Raportointikaudella ei ole nostettu uutta lainaa.

Loppuvuoden aikana HKL ennustaa nostavansa uutta lainaa 90,0 milj. euroa, josta 45 milj. euroa nostetaan heinäkuussa. Laina on kaupungin sisäinen laina.

HKL:n omavaraisuusaste on 46,1 % 30.6.2019 (31.12.2018: 46,6 %).

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

LIITTEET

- Liite 1: Tuloslaskelmaennuste
- Liite 2: Tuloslaskelma
- Liite 3: Tase, vastaavaa
- Liite 4: Tase, vastattavaa
- Liite 5: Rahoituslaskelma
- Liite 6: Tunnusluvut
- Liite 7: Tunnuslukujen laskentaperusteet

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

LIITE 1

	Ennuste	Tulosbudjetti	Erotus
TULOSLASKELMAENNUSTE 1000€	2019	2019	
LIIKEVAIHTO			
Tuki kaupungilta	14 354	21 758	-7 404
Liikennöintikorvaukset	100 139	101 373	-1 234
Infrakorvaukset	84 156	87 352	-3 196
Muut myyntitulot	13 718	13 715	3
	212 367	224 198	-11 831
Valmistus omaan käyttöön	6 808	6 719	88
Liiketoiminnan muut tuotot	19 424	19 567	-143
	26 232	26 287	-55
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:			
Ostot tilikauden aikana	-21 065	-21 634	570
Ulkopuoliset palvelut			
SLL-korvaus	-5 400	-5 400	0
Muiden palvelujen ostot	-39 004	-42 090	3 086
	-65 468	-69 124	3 656
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-52 409	-53 395	986
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-12 556	-12 746	190
Muut henkilösivukulut	-1 876	-1 896	20
	-66 841	-68 037	1 196
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-46 914	-47 932	1 018
	-46 914	-47 932	1 018
Liiketoiminnan muut kulut			
Vuokrakulut	-22 244	-29 291	7 047
Muut kulut	-1 145	-1 270	125
	-23 389	-30 561	7 172
LIIKEYLIJÄÄMÄ	35 986	34 830	1 156
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	3	0	3
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut	-2 149	-2 149	0
Muille maksetut korkokulut	-3 383	-3 382	-1
Korvaus peruspääomalle	-8 442	-8 442	0
Infrakorko	-19 545	-19 545	0
Muut rahoituskulut	-2	0	-2
	-33 519	-33 518	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	2 467	1 312	1 156
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	2 467	1 312	1 156
Varausten ja rahastojen muutos			
Poistoeron lisäys (-)/vähennys (+)	-1 193	2 708	-3 901
Vapaaehtoisten var. vähennys (+)	-77	-4 020	3 943
	-1 270	-1 312	41
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	1 197	0	1 197

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

LIITE 2

TULOSLASKELMA	30.6.2019	30.6.2018
LIIKEVAIHTO		
Tuki kaupungilta	10 879 063,02	9 580 332,00
Liikennöintikorvaukset	48 175 997,42	48 020 580,31
Infrakorvaukset	43 676 189,04	40 989 881,50
Muut myyntitulot	<u>6 906 513,15</u>	<u>6 535 651,18</u>
	109 637 762,63	105 126 444,99
Valmistus omaan käyttöön	3 035 199,56	2 732 930,95
Liiketoiminnan muut tuotot	<u>12 122 312,12</u>	<u>10 832 297,67</u>
	15 157 511,68	13 565 228,62
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Ostot tilikauden aikana	-9 241 712,68	-9 344 996,78
Ulkopuoliset palvelut		
SLL-korvaus	-1 670 645,64	-2 152 867,89
Muiden palvelujen ostot	<u>-16 797 665,45</u>	<u>-15 736 605,38</u>
	-27 710 023,77	-27 234 470,05
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-23 790 514,50	-23 319 430,22
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-5 805 950,62	-5 579 199,25
Muut henkilösivukulut	<u>-868 432,83</u>	<u>-932 663,19</u>
	-30 464 897,95	-29 831 292,66
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	<u>-22 181 862,71</u>	<u>-21 291 196,08</u>
	-22 181 862,71	-21 291 196,08
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokrakulut	-12 496 743,58	-8 330 340,59
Muut kulut	<u>-550 483,42</u>	<u>-490 393,56</u>
	-13 047 227,00	-8 820 734,15
LIIKEYLIJÄÄMÄ	31 391 262,88	31 513 980,67
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	2 876,78	0,00
Muut rahoitustuotot	1 127,95	223,18
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut	-765 949,98	-3 480,00
Muille maksetut korkokulut	-1 715 528,57	-1 816 785,75
Korvaus peruspääomalle	-4 220 999,88	-4 220 999,88
Infrakorko	-9 772 684,02	-9 739 392,48
Muut rahoituskulut	<u>-3 518,14</u>	<u>-12 335,07</u>
	-16 474 675,86	-15 792 770,00
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	14 916 587,02	15 721 210,67
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	14 916 587,02	15 721 210,67
Varausten ja rahastojen muutos		
Poistoeron lisäys (-)/vähennys (+)	-2 535 755,39	1 383 597,78
Vapaaehtoisten var. vähennys (+)	<u>3 942 772,45</u>	<u>0,00</u>
	1 407 017,06	1 383 597,78
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	16 323 604,08	17 104 808,45

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

LIITE 3

TASE

VASTAAVAA	30.6.2019	30.6.2018	31.12.2018
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	295 678,86	431 857,29	365 118,61
Muut pitkävaikutteiset menot	2 034 227,14	2 146 202,95	2 080 883,73
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>6 206 293,16</u>	<u>4 218 739,80</u>	<u>5 566 430,03</u>
	8 536 199,16	6 796 800,04	8 012 432,37
Aineelliset hyödykkeet			
Rakennukset ja rakennelmat	202 457 380,51	211 474 231,90	207 066 184,83
Kiinteät rakenteet ja laitteet	235 646 502,17	212 358 124,78	225 559 819,56
Koneet ja kalusto	333 962 702,18	290 532 584,96	328 098 335,91
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>123 228 993,70</u>	<u>127 515 144,68</u>	<u>118 531 718,58</u>
	895 295 578,56	841 880 086,32	879 256 058,88
Sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	<u>39 505 024,70</u>	<u>39 505 024,70</u>	<u>39 505 024,70</u>
	39 505 024,70	39 505 024,70	39 505 024,70
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	<u>11 984 302,45</u>	<u>8 242 689,38</u>	<u>9 191 809,57</u>
	11 984 302,45	8 242 689,38	9 191 809,57
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Muut saamiset	<u>31 839 535,55</u>	<u>31 839 535,55</u>	<u>31 839 535,55</u>
	31 839 535,55	31 839 535,55	31 839 535,55
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	18 203 756,23	17 915 754,42	23 431 675,44
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä	103 508,89	333 788,71	1 199 918,02
Siirtosaamiset	-1 517 564,31	341 780,06	41 013,24
Muut saamiset	<u>45 964 826,37</u>	<u>43 503 194,25</u>	<u>98 085,19</u>
	62 754 527,18	62 094 517,44	24 770 691,89
Rahat ja pankkisaamiset			
Rahat ja pankkisaamiset	<u>-15 379 019,67</u>	<u>2 012,74</u>	<u>1 080,56</u>
	-15 379 019,67	2 012,74	1 080,56
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>1 034 536 147,93</u>	<u>990 360 666,17</u>	<u>992 576 633,52</u>

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

LIITE 4

TASE

VASTATTAVAA	30.6.2019	30.6.2018	31.12.2018
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	93 804 124,97	93 804 124,97	93 804 124,97
Koroton peruspääoma	286 213 492,66	286 213 492,66	286 213 492,66
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	25 863 152,25	23 054 643,96	23 054 643,96
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>16 323 604,08</u>	<u>17 104 808,45</u>	<u>2 808 508,29</u>
	422 204 373,96	420 177 070,04	405 880 769,88
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET			
Poistoero	54 595 371,81	48 520 358,05	51 822 375,54
Vapaaehtoiset varaukset			
Investointivaraukset	<u>747 564,80</u>	<u>5 705 092,43</u>	<u>4 690 337,25</u>
	55 342 936,61	54 225 450,48	56 512 712,79
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	141 085 113,41	13 072 788,90	141 085 113,41
Lainat rahoituslaitoksilta	<u>220 037 599,06</u>	<u>233 122 482,52</u>	<u>220 037 599,06</u>
	361 122 712,47	246 195 271,42	361 122 712,47
Lyhytaikainen			
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	1 987 675,49	1 987 675,49	1 987 675,49
Lainat rahoituslaitoksilta	8 895 708,62	8 895 708,62	13 084 883,46
Saadut ennakot	0,00	685 000,00	0,00
Ostovelat	7 312 166,61	10 824 622,36	16 683 473,78
Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	168 013,71	1 023 594,11	3 777 931,31
Yhdystili	116 059 738,68	175 714 884,70	100 679 849,74
Siirtovelat	27 239 071,90	19 530 327,36	30 440 278,33
Muut lyhytaikaiset velat	<u>36 020 680,15</u>	<u>50 628 963,31</u>	<u>2 406 346,27</u>
	197 683 055,16	269 290 775,95	169 060 438,38
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>1 036 353 078,20</u>	<u>989 888 567,89</u>	<u>992 576 633,52</u>

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

LIITE 5

RAHOITUSLASKELMA 1000 €
1.1. - 30.6.2019

	30.6.2019	30.6.2018	31.12.2018	Ennuste
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA				
Tulorahoitus				
Liikeliijäämä (-alijäämä)	31 391	31 514	35 406	35 986
Poistot ja arvonalennukset	22 182	21 291	43 250	46 914
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korvaus peruspääomalle	-4 221	-4 221	-8 442	-8 442
Infrakorko	-9 773	-9 739	-19 093	-19 545
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut	-766	-3	-350	-2 149
Muille maksetut korkokulut	-1 715	-1 829	-3 578	-3 382
Muut tulorahoituksen korjaukset	0	0	-11	0
	37 098	37 012	47 182	49 381
Investoinnit netto	-38 745	-42 165	-102 704	-151 041
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN NETTORAHAVIRTA	-1 647	-5 152	-55 522	-101 660
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikainen				
Kunnalta/kuntayhtymältä saatujen lainojen lisäys	0	0	128 012	90 000
Kunnalta/kuntayhtymältä saatujen lainojen vähennys	0	0	0	-1 988
Muilta saatujen lainojen vähennys	0	0	-13 085	-13 085
Lyhytaikainen				
Muilta saatujen lainojen muutos	-4 189	-4 189	0	0
	-4 189	-4 189	114 927	74 928
Muut maksuvalmiiden muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	-2 792	-1 541	-2 490	0
Yhdystilivelkojen muutos, lis (+), väh (-)	15 380	10 936	-64 099	26 732
Saamisten muutokset, lisäys (-), vähennys(+)	-39 080	-35 359	2 831	0
Saamisten muutos kunnalta/kuntayhtymältä	1 096	88	-778	0
Korottomien velkojen muutos, lis (+), väh (-)	21 042	34 941	2 802	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta/kuntayhtymältä	-3 610	-513	2 241	0
	-7 965	8 552	-59 493	26 732
RAHOITUKSEN NETTORAHAVIRTA	-12 154	4 363	55 435	101 660
RAHAVAROJEN MUUTOS	-13 800	-789	-88	0
Rahavarojen muutos				
Kassavarat kauden lopussa	-15 379	2	1	1
Kassavarat 1.1.	1	89	89	1
	-15 380	-87	-88	0

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

LIITE 6

TUNNUSLUVUT	30.6.2019	30.6.2018	31.12.2018
Toiminnan laajuus			
Liikevaihto, milj. €	109,6	105,1	200,5
Liikevaihdon muutos, %	4,3		
Tulos ja kannattavuus			
Liikevoitto, milj. €	31,4	31,5	35,4
Liikevoitto, %	28,6	30,0	17,7
Rahoitustulos, %	33,8	35,2	23,5
Kokonaispääoman tuotto, %	6,2	6,6	3,7
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,4	8,7	4,5
Rahoitus			
Omavaraisuusaste, %	46,1	48,0	46,6
Quick ratio	0,2	0,2	0,1
Current ratio	0,3	0,3	0,2

HELSINGIN KAUPUNGIN LIIKENNELIIKELAITOS

LIITE 7

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERUSTEET

TOIMINNAN LAAJUUS

Liikevaihdon muutos, % $100 \times \frac{\text{Liikevaihdon muutos}}{\text{Liikevaihto edellisellä kaudella}}$

TULOS JA KANNATTAVUUS

Liikevoitto, % $100 \times \frac{\text{Liikeylijäämä}}{\text{Liikevaihto}}$

Rahoitustulos, % $100 \times \frac{\text{Liikeylijäämä ennen satunnaisia eriä + poistot}}{\text{Liikevaihto}}$

Kokonaispääoman tuotto, % $100 \times \frac{\text{Liikeylijäämä ennen satunnaisia eriä + rahoituskulut}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma keskimäärin tilikaudella}}$

Sijoitetun pääoman tuotto, % $100 \times \frac{\text{Liikeylijäämä ennen satunnaisia eriä + rahoituskulut}}{\text{Taseen loppusumma - korottomat velat (keskimäärin tilikaudella)}}$

RAHOITUS

Omavaraisuusaste, % $100 \times \frac{\text{Oikaistu oma pääoma}}{\text{Oikaistun taseen loppusumma - saadut ennakkomaksut}}$

Quick ratio $\frac{\text{Rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikaiset velat - saadut ennakkomaksut}}$

Current ratio $\frac{\text{Vaihto-omaisuus + rahoitusomaisuus}}{\text{Lyhytaikaiset velat}}$